

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom
Njih svetosti papeža Leona XIII.,
Njih prevzvišenosti kneza nadškofa goriškega
in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaje

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 6. zvezka.

Pobožnosti in nekateri odpustki v mesecu avgustu	161.
Romarjem	164.
Življenje sv. Angelje Meriči.	
XIV. pogl. Razširjanje družbe	165.
XV. " O živi veri sv. Angelje	168.
XVI. " O njenem zaupanju na Boga	170.
XVII. " Angelja je ljubila Boga iz vsega serca	172.
Kako se mej svetom kerščansko živi (Dalje)	175.
"Vaša otožnost se bo v radost spremenila"	183.
Kje so telesni ostanki sv. Ane	184.
Sveti škapulir, zdravje bolnikov	186.
Kerščanskim poslom. III. Posel služi gospodarjem.	
17. Nekaj primerov glede pokorščine	187.
18. Marija terpi za cerkveno zapoved	188.
Spodobna obleka jo je rešila smerti	189.
Zahvala za vslišano molitev	190.
Priporočilo v molitev	191.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1892.

Z veseljem moram naznaniti, da prošnja, s katero sam se bil v 4. zv. na tem mestu obarnil do slovenskih jezikoslovcev, ne ostala brez sadu. Prejel sam nekatera jako interesantna pisma od najodličnejših in v tej reči najvažnejših strani, za kar bodi gospodom prisarčna hvala! Žal mi je pa, da se sporazumljenje vendar ne moglo doseči. Morebiti se doseže laglje brez mene. Vendar hočem tu še enkrat poskusiti svojo srčno, ne kakar bi morala moja veljati, temuč le, da bi to obveljalo, kar bi se spoznalo najprimérniše naši slovensčini.

Vsi gospódjé brez dvojbe priznavajo, da morata slovnica in slovar učiti tudi pravo in resnično izreko vsake beséde — ne samó, kakó se navadno (prav, ali tudi ne prav) piše. Da so za to, vsaj v slovarju in slovnici néka posebna znamenja potrebna, to pač tudi vsakádó pripuša. Ali katera so potrebna, katera so važnija in kakšna imajo biti, v tem gredó misli na dvóje. Od ene strani se zlasti povdarja potreba edinosti s Hárvati in Sárbi v znamenjih za naglase; od druge pa se celó težkó verjame, da bi iméla kakar štókavščina takó tudi naša slovensščina dva različna dolga naglasa. Kar se mene tiče, moram po pravici povédati, jaz nésam imél prilóžnosti štókavcev takó natankó opaževati, da bi mógal za tórdno védeti, ali je Vukov — popolnoma tó, kar jaz v naši slovensčini pišem z ' , in Vukov ' popolnoma tó, kar pišem jaz ' ; meni se zdi, da pri nas razlócák né takó velik, kakar bi vtégnil biti v hárvaščini, in zató se nič ne čudim, akó se sémrtartja celó ne čuti več. Ali tó je gotóvó, etimologično odgovarja tó, kar pišem jaz z ' , Vukovému ' , tó, kar pišem z ' , Vukovému — , prav takó, kakar naš in stslav. é odgovarja srb.-hrv. *ie* ali *je*. Vže iz tega se meni óčitno zdi, da znamenja pri nas in v hárvaščini né da bi morala biti enaka. Veliki razlócák v podóbi, ki je mej Vukovim — in ' , našému razlócákú mej *d a n* *dies* in *ú a n datus* celó primérán né. Pa k témú pristópa še nekaj družéga. Kakó se boódo pisale n. pr. v nóvém slovarju nenavadné beséde, sporočene od móž, ki néso pazili na razlócák mej ' in ' , ali iz taciéh krajév, kjer narod mej ' in ' sploh ne razlócúje več, tár je le tó gotóvó, da je ta ali ta zlog dolg in povdarjen? Vuk za take primére néma znamenja, ker je zapisal le tiste beséde, ki jih je sam védel. Mi torej ž njégóvimi štírtmi znamenji ne móremo izháati. Po moje bi se pisaló v takih primérih le znamenje dolžine ali várhú samoglasnika: *á é í ó ú*, ali pa zvrán, posléduje za širokima *e* in *o*, za *é* in *ó*, *à* in *o.ä*. — Težava je tudi z Vukovima znamenjema za kratka povdarka " in " . Pri nas se zdaj kratki zlógi navadno le na en sam način povdarjajo, ker sta se Vukova *e* in *ó* raztegnila v široka *e'* in *o'*. Potémtakém kaže, da bi nam biló zadosti enó samó znamenje, da bi sméli torej " opustiti tár vzeti " naméstú Vukovéga ". Ali s tém bi bila zméšnjava vže gotóva. Akó tudi dandanašnji sploh več ne govorimo kratkó potégnjenéga naglasa (Vukovéga "), s tém

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XI. tečaj.

V Gorici, 1892.

VI. zvezek.

Pobožnosti in neketeri odpustki

v mesecu avgustu.

Mesec avgust je posvečen brezmadežnemu Sercu Marijinemu, da bi verni kristijani sprosili od tega brezmadežnega Serca, sebi napredek in stanovitnost v dobrem, nevernikom pa, krivovercem in grešnikom spreobrnjenje.

Popolni odpustek porcijunkole moreš prejeti tolikrat kolikerkrat obiščeš na porcijunkolo, to je drugega avgusta, in tudi vže predvečer od druge ure popoldne, cerkev patrov frančiškanov, kapucinov, minoritov, tretjerednic, to je tistih, ki napravljajo tri redovne obljube in živijo v samostanu po vodilu sv. Frančiška za tretji red, ali kako drugo cerkev, ki ima ta odpustek, kaker na Sveti Gori na Goriškem. Za te odpustke se je treba spovedati, obhajati in cerkev za vsaki odpustek posebej obiskati in s to potjo po papeževem namenu moliti. Spoved in obhajilo lahko opraviš vže dan pred porcijunkolo¹⁾ in sicer v katerikoli cerkvi hočeš. Ako hodiš k spovedi vsaj enkrat na teden, ti ni treba za porcijunkolo še posebej spovedi opraviti, ako si brez

¹⁾ Dekret 6. oktob. 1870.

smertnega greha¹⁾; cerkev moraš pa obiskati²⁾ za vsak popolni odpustek posebej, to je. da vstopiš v cerkev, v nji moliš po namenu sv. očeta papeža³⁾ kakih 5 ali 6 očenašev in češčenamarij in potem greš iz cerkve. Ne delajo tedaj prav tisti, ki hodijo v cerkvi okoli, ko so enkrat vanjo stopili, in ne gredo iz nje, dokler ne gredo domov. V cerkev moraš iti, cerkev obiskati in ob enem po papeževem namenu moliti in potem zopet iz cerkve iti, kolikerkrat hočeš prejeti nov popolni odpustek. Duhovni sinovi in hčere sv. Frančiška, vdeležujte se obilno porcijunkole, pomagajte ž njo svojim ranjcim starišem, dožrotnikom, znancem in udom tretjega reda, pa ne pozabite tudi duš, ki so od vseh zapuščene.

2. Ta mesec se začne petnedeljska pobožnost v čast peterim ranam sv. Frančiška Serafinskega. Papež Leon XIII. je podelil vsem vernim, ki opravljajo pobožnost pet nedelj pred praznikom ali po prazniku peterih ran sv. Frančiška, ki se obhaja 17. septembra, ali pa enkrat mej letom, kederkoli komu drago, za vsako teh pet nedelj popolni odpustek; treba je pa pet nedelj zaporedoma premišljevati, ali molitve ali druge pobožnosti opravljati, spoved opraviti, k sv. obhajilu pristopiti, cerkev obiskati in v nji moliti po namenu sv. očeta (kakih pet ali šest očenašev in češčenamarij) Rescript. S. I. C. 21. Nov 1885.) Za to pobožnost je pripravna knjižica: „Pet nedelj posvečenih peterim ranam sv. Frančiška.“ Tiskal I. Krajec v Novem mestu.

3. Devetdnevnica v čast Marijinega vnebovzetja. Gdor pobožno opravlja devet dni pred praznikom Marijinega vnebovzetja, ali pa mej letom, keder komu drago, pobožnost v čast Marije v nebo vzete, prejme 300 dni odpustka vsak dan devetdnevnice in pa popolni odpustek mej devetdnevnico ali pa mej osmino potem, ako se spove, pristopi k sv. obhajilu in moli za sv. cerkev in papeža.

1. avgusta popoldne po 2 uri se začne odpustek porcijunkole in terpi še ves drugi dan do večera.

4. prvi četrtek v mescu, popolni odpustek bratovščine presv. Rešnjega Telesa.

¹⁾ Beringer, die Ablässe 1887. stran 433.

²⁾ Ravno tam.

³⁾ Inocencij IX. 23. Jan. 1687.

5. prvi petek v mesecu, popolni odpustek bratovščin presv. Rešnjega Telesa in Jezusovega Serca.

7. Popolni odpustek karmeljske bratovščine.

12. Sv. Klara, devica drugega reda sv. Frančiška, popolni odpustek v frančiškanskih cerkvah za vse, popolni odpustek tretjega reda in pasa sv. Frančiška Serafinškega.

14. Začetek petnedeljske pobožnosti v čast 5 ran svetega Frančiška.

15. Praznik Marijinega vnebovzjetja; popolni odpustek imajo udje bratovščin: presv. Rešnjega Telesa, presv. Jezusovega Serca, roženkranke, živega rožnega venca, naše ljube Gospe, brezmadežnega Marijinega Serca za spreobrnjenje grešnikov, karmeljske, sv. Jožefa.

Sv. Ludovik, škof, spoznavavec prvega reda sv. Frančiška, v frančiškanskih cerkvah je popolni odpustek za vse verne.

21. Popolni odpustek živega rožnega venca in karmeljske bratovščine.

25. Sv. Ludovik IX. francoski kralj in patron tretjerednikov, vesoljna odveza za tretji red, v frančiškanskih cerkvah pa popolni odpustek za vse.

27. Popolni odpustek karmeljske bratovščine.

Enkrat v mescu, keder imajo mesečni shod ali skupščino imajo popolni odpustek udje tretjega reda, bratovščine presv. R. Telesa in presv. Jezusovega Serca.

Enkrat v mescu, keder komu drago, imajo popolni odpustek udje tretjega reda, bratovščine sv. R. Telesa, presv. Jezusovega Serca, apostoljstva molitve, naše ljube Gospe in družbe sv. Vincencija.

Eden petek v mescu ima apostoljstvo molitve popolni odpustek.

Dvakrat v mescu ima popolni odpustek bratovščina brezmadežnega Serca Marijinega.

Primeri Acta Ord. 1885. Beringer, die Ablässe 1887. Marien Psalter 1891.

P. A. F.

Romarjem.

Približal se je zopet čas, ko začenjajo verni romati na božja pota. Romati na božjo pot ima lep, svet namen, popraviti, izboljšati in v dobrem vterditi romarja. Na svete kraje je romala sama Mati božja v Jezusom in sv. Jožefom, romali so kristijani od začetka do zdaj. Mnogim je vže koristilo in tudi tebi bo, če se boš ravnal po sledečih naukih.

Na božjo pot pojdi z dobrim namenom, Boga ali pa Mater božjo počastiti, kako milost ali pomoč v potrebi prositi, ali pa zahvaliti se za prejeto. Pojdi z dobrimi in poštenimi osebami, ki te bodo na potu varovale in k dobremu spodbujevale, ne pa zapeljevale. Naj bolje bo, ako gredo otroci z očetom ali pa z materjo, nikaker pa ne sami in zato ne delajo prav stariši in gospodarji in gospodinje, ki gredo na božjo pot, doma pa pustijo same otroke in posle, česar ne bi smeli nigdar storiti. Na potu se kratkočasi z molitvijo, petjem svetih pesni, s pobožnim pogovarjanjem; pa se tudi lahko pripravljaj za sveto spoved. Rad in vdan v voljo božjo prenašaj vročino in slabo vreme in druge težave. V romarski cerkvi opravi dobro spoved in vredno prejmi sveto obhajilo in ako se moreš vdeležiti popolnega odpustka, zmolj potem v cerkvi še kakih 6 očenašev in češčenamarij sè skesanim srcem po namenu sv. očeta papeža. Ko si opravil vse svoje pobožnosti, vračaj se domov ravno tako lepo in spodobno, kaker si šel na božjo pot, in živi potem tako, da bodo vsi spoznali, ko te bodo videli, da si pustil na božji poti ne samo svoje grehe, ampak tudi vse slabe navade.

Ako želiš, blagovoljni romar, božjo pot dobro opraviti, ti še svetujem, da ne hodi ob velikih shodih, ker je takrat drug drugemu na potu in moraš dolgo čakati, da opraviš spoved, ali pa še na versto ne moreš priti, kar se mnogim zgodi. Ob velikih shodih so romarske cerkve tudi prenapolnjene, in takrat niso ravno kaj pripravne za pobožnost. Zberi si tedaj kak drugi dan, ko boš mogel opraviti tudi veliko spoved. Popolni odpustek naj te ne skerbi; v tersaški romarski cerkvi n. pr. moreš prejeti popolni odpustek te le dni: na božič, sv. Štefana praznik, svečnico, Marijino oznanjenje, veliko noč, 10. maja ko obletnico prenesenja hišice Matere božje iz Nazareta na Tersat, na binkoštni praznik, sv. Petra in Pavla (29. junija) dan, na porcijunkolo, na

sv. Lovrenca (10. avgusta), vnebovzetje Matere božje in nedeljo potem, mali šmarin, kvaterno nedeljo v jeseni, na praznik vseh svetnikov in čistega spočetja Matere božje. Ker je tersaška romarska cerkev frančiškanska, se v njej vselej lahko vdeležiš popolnih odpustkov, ki so podeljeni frančiškanskim cerkvam; te odpustke nahajaš v vsakem zvezku „Cvetja.“ Razun teh odpustkov se moreš vdeležiti na Tersatu¹⁾ še en dan v letu, keder ti je drago, popolnega odpustka, ako po dobro opravljeni spovedi po vrednem prejetju sv. obhajila, obišeš to romarsko cerkev in v nji pobožno moliš (kakih 6 očenašev in češčenamarij) za edinnost kerščanskih vladarjev, zatertje krivih ver, spreobrnjenje grešnikov in za povišanje svete cerkve. Ta odpustek moreš darovati tudi dušam v vicah. Sv. spoved in obhajilo lahko opraviš v katerikoli cerkvi. Ta odpustek ima tudi romarska cerkev na Sveti Gori in na Gradu pri Mirnem na Goriškem. Romarska cerkev na sv. Višarjah bo kmalu dobila ravno tak odpustek in še drugi nepopolni. Kader ga bo prejela, bo to prečastito cerkveno predstojništvo naznanilo po časopisih. Ali ima ta odpustek tudi romarska cerkev na Brezji, nisem mogel zvedeti.

P. A. F.

Življenje sv. Angelje Meriči.

P. F. H.

XIV. poglavje.

Razširjanje družbe.

Ko je Angelja položila družbi temeljni kamen in dobila poterjenje svojega višjega pastirja, so njene namere še dalje šle. Njena prva skerb je zdaj bila, da poterdí mlado družbo tudi vidni namestnik Jezusa Kristusa na zemlji, sv. oče papež. Potem bi se mogla družba širiti po vesoljni cerkvi. V ta namen jej njen tajnik gospod Kocano (Cozzano) spiše do sv. očeta prošnjo, kaker mu jo je razsvetljena od sv. duha sama narekovala. To je storila tri leta pred svojo smertjo. Iz neznanih vzrokov je prišlo poterjenje iz Rima še le po njeni smerti. Za tega časa je

¹⁾ Vnovič podeljen od papeža Leona XIII. 26. novembra 1889.

bila prednica družbi grofinja Ladrone. Angelja se je bila vže preselila v boljše življenje, da bi pred božjim tronom pospeševala delo, keterega ni mogla na tem svetu zveršiti.

Preden je prišlo poterdilo iz Rima, pretili ste mladi družbi dve veliki nevarnosti, kateri jej je napravil sovražnik vsega dobrega. Pervo nevarnost je družba še precej lahko prestala, druga pa bi jo bila skoraj v početku zadušila in razkropila, ker se je v njej izcimil duh razpora.

Kmalu po smerti sv. Angelje so jeli neketeri iz napačne ali pa pretirane gorečnosti govoriti, da je nevarno za nežne in neizkušene device, ker raztresene po mestu v hišah žive. Izpostavljene so vsem zapeljivostim sveta. Tudi so se pritoževali neketeri očetje, da morajo še vedno skerbeti za svoje hčere in paziti na nje; tudi imajo še prostost v tej družbi, da si lahko izvolijo še drugi stan. Take in enake tožbe so napravile neko zmešnjavo mej devicami. Ker je pa bila večina proti vsaki prenarredbi, in ker so neketeri učeni mašniki sè spisi zagovarjali tak način družbe, kaker ga je vstanovila svetnica, polegel je kmalu ta vihar.

Nevarniši za družbo je bil drugi. Kaker smo vže omenili, sv. Angelja ni kake posebne obleke zapovedala udom svoje družbe. Določila je le, naj sestre nosijo priprosto obleko brez vsacega nepotrebnege lišpa. Komaj pa je oči zatisnila, nastal je v družbi prepir zavoljo obleke. Večina mej njimi, katerim je bila na čelu prednica grofinja Ladrone, je svetovala, naj nosijo v znamenje svojega devištva pod navadno obleko pas. Temu so nasprotovale druge. Na čelu jim je bila gospa Luzzago, ki je bila ena prvih tovarišic naše svetnice, in pa tajnik svetnice gospod Kocáno. Prepир je postajal vedno hujši. Vže ste se mislili štranki ločiti. Tako bi bila skoraj gotovo družba razpadla. Kar pride iz Rima poterdilna bula papeža Pavla III., katero je dal dne 9. junija 1544, leta. Škofu iz Verone in pa naddiakonu stolne cerkve v Brešiji je bilo naročeno, naj skerbita, da se papeževo pismo dejanski izverši. Skoraj za gotovo je bil za tega časa v Brešiji škofov sedež izpraznjen. Da bi pomirila stranke, dovolita sto dni odpustkov onim družbenicam, ki bodo nosile obleko enakega kroja. Stranki ste se zjedinile, naj bo obleka vseh sester jednaka. Skupno se odločijo za černo obleko z usnjatim prepasnikom. Po tem načinu in pod modrim vodstvom mašnika p Franciška Kabrinija se je vernil zopet mir mej družbo,

ki se je jela na vse strani lepo razevitati in hitro širiti. V kratkem času se je razširila po vseh večih mestih po Laškem. Najpoprej je napravila novo naselbino v Kremoni leta 1565. Naslednje leto se je jela prijematii tudi v mestu Milanu. Od tod jo je sv. škof Karol Baromej kmalu razširil po vsej svoji veliki škofiji.

Ta sveti in za cerkveno življenje vneti škof je na svojem četertem zboru Milanske nadškofije priporočal razširjanje družbe sv. Uršule kot najboljši pripomoček, ki mu je znan, da se razpalo cerkveno življenje zopet obnovi mej mlajšim ljudstvom. Tudi je dobil družbi novo poterjenje od papeža Gregorija XIII. leta 1581. — Ko je prišel ravno tega leta, obiskovaje svojo škofijo, v mesto Brešijo, poizvedoval je na tanko o življenji tamošnih uršulinek. Pohvalil je njih vzgledno vedenje. Tudi je pregledal njih vodilo. Spremenil je neketere reči, ki so bile še le po smerti sv. Angelje vpeljane. Potem je z dekretom dne 28. oktobra poterdil vsa določila, ki so se tikala njih življenja, opravila i. t. d. — Tudi je podelil vsem sestram te družbe sto dni odpustkov, kolikerkrat pristopijo k mizi Gospodovi. Po njegovem prizadevanji so dobile tudi več cerkvá, kjer so imele svojo božjo službo in zbirališča. Leta 1628 pa jim je škof Marin Zorzi po posredovanji njih vnetega dušnega vodnika p. Frančiška Morsone-ja sezidal lastno cerkev in jo posvetil na čast sv. Uršule.

V kratkem času je štela družba v njegovi škofiji v 18 naselbinah 600 sester. Od tod se je razširila v Verono, Parmo, Modeno, Feraro, Bolonijo in Benetke. Povsod so pristopale v družbo gospe iz najiminitnejših rodbin.

Leta 1574 se je jela širiti tudi po Francoskem. Najpervo so jo vpeljali v mestu Avinjonu. Sestre so živele po prvotnem vodilu vstanovnice po posameznih hišah. Pozneje jih je leta 1596 častitljivi p. Cesarij Bus združil k skupnemu življenju. Vender so smele prosto okoli hoditi in se niso zavezavale z obljubami. Ko pa je nekaj let pozneje slavni kardinalj Frančišek Sourdís vpeljal družbo v nadškofijo Bordovsko, je dobila leta 1618 podobo pravega cerkvenega reda. Ta pobožni in učeni kardinalj si je postavil za zgled sv. Karola Baromeja in ga skušal v vsem posnemati. Zato so ga imenovali zgodovinarji tudi „sv. Karola francoskega“. Vračajoč se iz Rima v svojo škofijo, je šel skozi Milan, da počasti ostanke sv. škofa Karola Baromeja. Sedem ur je molil na njegovem grobu. Tukaj je tudi prejel notranje razo-

denje, naj po njegovem zgledu vpelje v svoji škofiji družbo sv. Ursule. Kaker hitro je dospel v svojo škofijo, poprijel se je tega dela. Vredil je tako, da je nekaj sester živelo skupaj v eni hiši, druge pa po hišah pri svojih sorodnikih, v taki podobi se je družba hitro širila po njegovi škofiji. Leta 1618 pa je spoznal potrebno, da vpelje še tretjo versto teh devic, ki naj se zavežejo z obljubami in žive v samostanu, iz keterega ne smejo mej svet hoditi. Za to pa je bilo potrebno, da se vodilo sv. Angelje nekoliko spremeni. Izdelal je tako spremembo, deržeč se pri tem vodila sv. Ignacija in sv. Avguština. Tako spremenjeno vodilo je poslal v Rim sv. očetu Pavlu V. s prošnjo, naj je poterdi. Papež je izdal dne 5. februarija 1618. leta prav obširno poterdilno bulo, v kateri imenuje te device „Uršulinke po vodilu sv. Avguština“. Pod tem imenom se je red hitro razširil po vsem Francoskem. V teku enega stoletja je štel vže nad 360 samostanov. Največa pospešitelja reda sta bila sv. Frančišek Saležki in sv. Vincencij Pavlanski. Velik samostan v Parizu je redu postavila pobožna gospa Barbara Marillot, katero sv. cerkev časti pod imenom „zveličana Marija od Včlovečenja“.

Pa ne le po Francoskem, ampak tudi po družih deržavah, dà, po vsem svetu se je red čudovito hitro razširil. To je bilo treba omeniti, ker je družba sv. Angelje dobila po raznih deželah tudi razna imena in doživela razne spremembe.

XV. poglavje.

O živi veri sv. Angelje.

V naslednjih poglavjih hočemo ob kratkem premisliti posamezne čednosti naše svetnice.

Vse, kar smo do zdaj o njej slišali, nam spričuje, da je bila napolnjena sè živo vero.

Ta živa vera, ketere podlago je prejela pri sv. kerstu, delala je v njej od otročjih let. Kako bi bila mogla drugače kot petletna deklica vže zaničevati vse posvetne reči, in imeti dopadajenje le nad tem, kar izhaja iz vere, in kar k veri vodi. Zato je tudi proti prigovarjanju svojih starišev in zgledu svoje starejše sestre obderžala tiste ostrosti, ki so bile le delo žive vere.

Dokaz njene žive vere so tudi njena romanja na božja pota.

S tem je hotela pokazati, da se ne boji nobenega truda, nobenih težav, da pokaže svetu svojo živo vero. Če tudi je na popotovanji v sv. deželo zgubila telesni vid, svetila se je toliko bolj luč njene svete vere. Če tudi ni mogla gledati s telesnimi očmi svetih krajev našega odrešenja, vendar je kazala tako živa čutila pobožnosti, kaker bi ne gledala le sv. krajev, ampak Jezusa samega in njegovo terpljenje za naše odrešenje.

Z romanjem v Rim je pokazala posebno svojo vero nasproti krivovercem tiste dobe. Šla je v Rim, da zadobi odpustke sv. leta in da pokaže svojo vdanost do Jezusovega namestnika na zemlji. Ravno te resnice so tajili Luter in drugi krivoverci tistega časa. Proti odpustkom in rimskemu papežu so najbolj divjali.

Angelja se je pa tudi po vsej moči prizadevala, da zastavi tem zmotam pot v Brešijo, če tudi je svetna gosposka storila svojo dolžnost, za kar jej gre vsa hvala. V ta namen je zbirala Angelja okoli sebe zanemarjene in nevedne otroke. Z nepopisljivo poterpežljivostjo in ljubeznivostjo jih je učila resnice svete vere. Bila je mej njimi pravi otrok in jim prav po otroškem umu razlagala kerščanski nauk. Ni jih popred spustila od sebe, da so bili do dobrega podučeni v resnicah sv. vere.

Kaker je ravnila v svoji mladosti z otroci, tako je delala ves čas svojega življenja. Vedno je skerbela, da ohrani čistost vere v vsi svoji družbi. Gorečnost, ki jo je imela do sv. vere, jo je silila tudi na smertni postelji, da je dala o tem gospem, ki so bile predstojnice družbi, v svoji slednji oporoki — „testamentu“ — posebna naročila. V desetem oddelku oporoke jim priporoča tako: „Prosim vas iz vsega serca: Bodite skerbne in prav čujoče nad to nebeško čredo, posebno da se ne okuži z nauki tega spridenega časa. Če zapazite najmanjšo senco te kuge, pomagajte precej; ne pustite, da bi kali pognala in obrodila sad v družbi. To bi bila kužna bolezen za družbo, pa bi tudi slab zgled dajala mestu“.

In res je zgled sv. Angelje in njenih tovarišic, kaker spričuje Nazarij, ženski spol popolnoma prenovil. Živele so popolnoma po naukih sv. cerkve; zato zapeljivci v raznih oblekah niso našli posluha.

Po pravici je toraj lahko pisal p. Blandini v nekem pismu o Angelji tako: „Ke bi se bila kedaj zgubila sv. vera, našli bi jo bili zopet pri sv. Angelji.“

XVI. poglavje.

O njenem zaupanji na Boga.

Kako terdno je bilo zaupanje sv. Angelje na Boga, nam pričuje dovolj to, da je izveršila delo, ki se je zdelo v onem času neumno, da, po človeško soditi, celo nemogoče. Angelja je živel ob času, ko so deviški stan zaničevali in zasramovali, ko so ga celo po samostanih napadali in iz njih pregnati skušali. V takih okoliščinah sklene po božjem navdihnjenji deviški stan, ne v kakem samostanu, ampak mej svetom zopet oživiti ter ljubezen do njega obuditi. Koliker manj se je mogla pri tem delu zanašati za človeško pomoč, toliko bolj jo stavila vse svoje zaupanje na Boga, ki jej je bil razodel svojo voljo v prikazni, katero je imela še v svoji mladosti pri Desencanu. „Podvzetje“, — je rekla, — „je pač težko in težavno. Pa Bogu ni nič težavnega, nič težkega, ker ima vsegamogočnost v svojih rokah, da, ki je sam vsemogočnost. Bog hoče; zato se bo vse dobro izteklo. Jaz za svojo osebo sem najnesposobnejša za to delo; pa v rokah Najvišjega je tudi najslabeyše orodje dobro, če ga On vodi in mu daje moč“.

Zato ni sprejela laskave ponudbe benečanskega starašinstva, vojvode Milankega, in celo najvišjega glavarja cerkve v terdnem in neomahljivem zaupanju, da bo Bog po njej zveršil to, kar jej je razodel.

Do tako terdnega zaupanja jo je pripeljal Bog polagoma z raznimi dogodki njenega življenja. Vzel jej je dobrega očeta, ljubo sestro, drago mater, zvestega brata, in jo tako ločil od vsega posvetnega, da je morala staviti vse svoje zaupanje edino le na Njega. Angelja je tako zvesto slušala ta božji klic, da se je hotela ločiti sama tudi od družih ljudi. Kaker smo bili že omenili, zapustila je se svojim najmlajšim bratom stričevo hišo in hotela iti v puščavo, da bi daleč proč od posvetnega hrupa edino le za Boga živel. Ko jej je stric zabranil ta sklep, izumila si je drugi pripomoček, s katerim je hotela svetu pokazati, kako malo se zanj briga, in da je njen pogled oberujen na višje, večne in neminljive reči. Sprejme priprosto in spokorno obleko (sv. Frančiška, prepaše se s spokornim pasom in živi ostro po vodilu tretjega reda.

Ce toraj kerščansko upanje obstoji v tem, da obrača duša svoje oči vedno po nebeških rečeh, in v zaupanji, da bo te nebeške dobrote tudi dosegla, zaničuje vse veselje in dobrote tega sveta, ni dvojiti, da je bila sv. Angelja napolnjena s takim kerščanskim upanjem. Ta božja čednost je storila, da je že v petem letu svoje starosti zaničevala vse otroške igrače in razveseljevanja. Ker je terdno upala, da bo višje, nebeške dobrote dosegla, vničila je lepoto svojega telesa in svojih las, da bi dala popolnoma slovo svetu in tako postavila vse svoje upanje in zaupanje le na Križanega.

To kerščansko upanje, ki je navdajalo njeno serce od otročjih let, skušala je vcepiti tudi v serca svojih hčera. Prizadevala si je, da vdahne vsem neko čeznatorno upanje, kakor boječim jagnjetom, ki so sredi gozda, kjer je polno volkov in drugih ropnih živali. Materam, ki so bile družbi prednice, je dala tole lepo opominjevanje: „Ne bojte se, če ne čutite v sebi potrebnih zmožnosti za opravilo, ki vam je izročeno. Oni, ki vas je za to odločil, vas tudi ne bo zapustil. Stal vam bo na strani in podpiral vas sè svojo roko, kedar bo treba. Če se obotavljajo ljudje, da bi vam skazali potrebno pomoč, zaupajte v Boga, ki je prvi začetnik te družbe. Ne bo vam odrekel v telesnih in dušnih potrebah svoje pomoči. Imejte le živo vero in terdno upanje, da vam bo pomagal. Zaupajte v Gospoda; ker je njegova roka dala to vodilo, tudi te družbe ne bo zapustil“.

Glede načina, kako naj vodijo sestre, ki so jim izročene, jim je rekla: „Če najdete katero, ki je boječa in maloserčna, naročam vam, da si po vsi moči prizadevajte, jo potolažiti in s serčnostjo navdati s tem, da jo skušate prepričati o božjem vsmiljenji.

Kako dobro je sama umela druge z zaupanjem na Boga navdajati, je pokazala pri Milanskem vojvodi in rodbini Patengolijevi. V največi zadregi in najhujši žalosti jim je znala serčnost obuditi, da so terpljenje z vdanostjo v božjo voljo prenašali. Ta njen čeznatorni dar je bil sploh povsod, kjer je bivala, tako znan, da so se ljudje v vsaki nesreči k njej zatekali in pri njej pomoči in tolažbe iskali. Ni bilo nesrečnega, če se je k njej zatekel, da bi mu ne bila solz posušila, ga potolažila in z novim upanjem napolnila.

XVII. poglavje.

Angelja je ljubila Boga iz vsega serca.

Ni žive vere in terdnega upanja na Boga brez goreče ljubezni; ali z drugimi besedami: vera, upanje in ljubezen podajajo ena drugi tako roko, da nobena teh božjih čednosti brez druge v popolni meri biti ne more. Če je bila torej vera naše svetnice tako živa, upanje tako terdno, morala je tudi njena ljubezen ravno tako popolna biti.

Ljubezen do Boga se kaže v svoji prvi stopnji v tem, da ljubeča duša beži pred vsakim grehom. Smertni greh sovraži nad vse, pa se tudi odpustljivih grehov po vsej moči varuje. So duše, ki stavijo svojo ljubezen do Boga v to, da opravljajo raznovertne pobožnosti, pa jim ni mar, če Boga skoraj vsaki dan z grehom žalijo. Tudi Angelja je bila pobožna, tako pobožna, da so se že v njenih otročjih letih odrasli nad njo zgledovali. Dobro pa je vedela, da je gerda goljufija, kazati se pobožnega, Boga ljubiti, in pri tem se ne ogibati greha. Zato je imela navado reči: „Oj, kako se goljufajo tisti kristijani, ki gledajo le na to, da neketere molitve opravljajo, v cerkev hodijo, božjo besedo poslušajo in druge take pobožnosti opravljajo, za to se pa ne zmenijo, da bi tudi v dejanji spolnovali, kar božja postava zapoveduje. Pervo načelo, keterega se moramo zvesto deržati, je to, da ne žalimo z grehom Boga. S tem homo dosegli, da nam bo Bog podaril ono sveto ljubezen, katero zasluži, in zvestim dušam tudi podari“.

Angelja se je skerbno varovala vsacega greha, ne samo smertnega, ampak tudi najmanjšega odpustljivega, kaker spričujejo vsi, ki so ž njo živeli. Vsaki dan je bila njena prva misel in največa skerb, da ne bi storila kaj tacega, kar bi Boga žalilo. Zato je bila tudi vsakikrat zelo žalostna, če je videla, da so drugi Boga žalili. Pogostokrat je obžalovala in objokovala slepoto tistih, ki Boga niso spoznali, če so ga pa spoznali, pa ne ljubili, marveč žalili. Ni hotela in želela družega, kaker edino to, da bi vsi Boga prav spoznali, ga ljubili, častili in služili mu.

Kjer je ljubezen božja, tam je tudi molitev doma. Saj je molitev ravno tisto ognjišče, kjer zajema božja ljubezen nove hrane, kjer se krepča in vedno bolj čisti. V molitvi spoznava

duša vedno bolj božjo neskončno dobroto in veličastvo, in pa svojo lastno vboštvo in nezmožnost. Ker spozna, da je nevredna milosti, s katerimi jo Bog obsiplje, vnema se njeno serce vedno bolj v ljubezni do tako dobrotljivega Gospoda. Trudi se, da bi mu bila vsaki dan bolj všeč in podobna, da bi se popolnoma zedinila z njim. Ker je bilo serce Angeljino polno ljubezni, je bilo tudi polno molitve. Ves prosti čas po dnevi in po noči je porabila za molitev. Vsaki kraj jej je bil kraj molitve, hiša, kaker cerkev, dà celo polje. Tudi njeno opravilo in delo je bilo nepretergana molitev, ker je vedno pobožne zdihljeje k Bogu pošiljala.

Če je njeno serce kipelo od ljubezni že pri vsakdanji molitvi, kako še le, če je pristopila k mizi Gospodovi! Pogostokrat je bila vsa raz sebe, da ni videla in slišala, kar se je godilo okoli nje. Popolnoma je bila zatopljena v svojega nebeškega ženina. Bog, ki se je hotel poveljati v svoji zvesti služabnici, je pripustil, da so jo v cerkvi večkrat videli od tal vzdignjeno in v zraku plavajočo. Drugi dokaz njene velike ljubezni je, da je po tej nebeški jedi večkrat po ves teden pozabila na vsako zemeljsko jed. Po več tjednov ni zavžila družega kaker le sv. obhajilo, ki je po čudnem načinu tudi telesu dajalo moč. Potemtakem se ni čuditi, da je Angelja tako zelo hrepenela po sv. obhajilu, da je po toliko ur premolila pred altarjem, v katerim je bil skrit ta, ki ga je njeno serce tako ljubilo. Ker je pa živel v času, ko ni bila navada hoditi pogostokrat k svetemu obhajilu, tadi ona ni mogla tolikokrat pristopiti, kaker je hrepenela njena ljubeča duša. Zato ga je nadomestovala s pogostim duhovnim obhajilom, katero je pozneje vesoljni tridentinski zbor vernim tako zelo priporočil. Za duhovno obhajilo se je mej sv. mašo pripravljala ravno tako zvesto, kaker je imela navado za pravo, sè živo vero, globoko ponižnostjo in gorečo ljubeznijo. Pri mašnikovem obhajilu je spoznala še enkrat svojo nevrednost, da bi Zveličarja telesno sprejela, in prosila Gospoda, naj sè svojo milostjo po duhovno pride v njeno serce. In res je čutila, da so se v njeno serce razlile take milosti, kaker bi bila Jezusa bistveno prejela. Zato tudi ni noben dan opustila duhovnega obhajila, keder jej je bilo pravo obhajilo prepovedano. Pa tudi tiste dni, ko je pristopila k Gospodovi mizi, je mej vsako sv. mašo ponovila duhovno obhajilo. In ker je čutila v svoji duši največi sad, zato je zelo priporočala duhovno obhajilo tudi svojim hčeram.

Učenik božje ljubezni, sv. Frančišek Saleški uči, „da je Kaljvarija gora ljubečih, in da ljubeče duše najslajši med serkajo iz ran Jezusovih, ki je visel oropan obleke, ranjen in razmesarjen na lesu sv. križa na gori Kaljvariji“. Zakaj če se ti ljubljenec prikaže s smehlajočim obličjem in cveticami v roci, lahko se ti vname serce od ljubezni. Če se pa kaže bledega, iz ran kervavečega ter ti ponuja mesto cvetic le ternovo krono, mora duša od ljubezni plamteti, da se ne prestraši tega pogleda svojega ljubljeneza in mu hoče biti zvesta družica tudi na potu križev in terpljenja. Taka ljubezen je navdajala čisto dušo naše svetnice. Najljubša molitev jej je bilo premišljevanje terpljenja našega Gospoda. Ta ljubezen jo je gnala tudi na daljno in težavno romanje v sv. deželo in večkrat na sv. goro Varallo. Tudi v terpljenji je hotela svojemu ženinu postati podobna; zato se je tudi pokorila in zatajevala tako ostro, da se človek kar čudi, ko bere kaker bomo že slišali.

Tudi je vedela, da Boga ne ljubi, kedor se križa boji. Če pa hočeš križ ljubiti, storiš najbolje, da se pogostokrat oziraš na svojega Zveličarja, ki je zavoljo tebe človek postal in ga za tvoje odrešenje nesel na goro Kaljvarijo, kjer je na njem v groznih bolečinah vmerl. Iz tega vzroka je vzela sè seboj na božjo pot svojih prvih dvanajst tovarišic. Tukaj jim je pokazala prav očevidno orožje, s katerim so Jezusa martrali ter jim rekla; „Poglejte, kaj je terpel ženin vaših duš za vas! Poglejte, koliko je terpel, da postane vaš ženin in se po duhovno zaroči z vami! Tu imate pred očmi v živi podobi doto, katero zahteva od vas, da vas sprejme na svojo nebeško ženitnino. Zatajevanje mesa, zaničevanje svetnih dobrot in zatiranje pregrešnih želja vaše duše zahteva kot doto od vas za nebeško svatovščino“. S takimi in enakimi besedami je vnemala svoje perve učenke k ljubezni do Boga. Te besede so padale pa tudi na tako rodovitna tla, da so obljubile storiti vse, da postanejo vredne neveste tako ljubeznivega in ljubečega ženina.

K temu je v svojih prijaznih pogovorih spodbujala vse, ki so ž njo občevali. Saj je govorila o tem, česer je bilo polno njeno serce. To njeno mišljenje, rekel bi, je odmevalo vse njeno življenje. Saj je bila v vsaki nesreči mirna in vesela, dà, v križih in težavah je kazala še posebno veselje, ker je bila prepričana, da je še le po teh postala vredna nevesta svojega križanega in s kervjo oblitega nebeškega ženina.

Kako se mej svetom kerščansko živi.

B. Dolžnosti do bližnjega.

Splošne razmere, ki jih imamo do svojega bližnjega, izvirajo iz pravičnosti in iz ljubezni in obsegajo toraj dolžnosti serca, razuma, jezika, dolžnosti glede premoženja in društvenih ozirov. Dolžnosti serca, kar se tiče čistosti našega nagnenja; dolžnosti razuma, kako se varovati prederznih sodba in prenaglega suma; dolžnosti jezika, da se ogiblujemo obrekovanja in opravljanja; dolžnosti glede premoženja, kako se prav deli miloščina, ter dolžnosti do društva in družine, da si prizadevamo, ohraniti ji pošteno veselje in pripomoči ji h kreposti.

Premišljevatii hočemo tu te dolžnosti vsako posebej in tako pregledati vse skupaj.

VIII. KAKO LJUBIMO BLIŽNJEGA.

1. Bližnjega nam je treba ljubiti, ker je stvar božja in v to odločen, da bi enkrat Boga večno vžival. Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega ste toraj, kaker pravi sveti Gregor, enaki dvema vejama, ki ste pognale iz ravno tistega debla in izrastle iz ene in tiste korenine. (1)

2. Iz serca se nam morate izpraviti dve versti ljubezni, namreč ljubezen iz dobička ali sebičnost in poželjiva ljubezen. Ena kot druga ste ravno tako daleč proč od prave ljubezni do bližnjega, kaker je krepost od strasti.

3. Tudi ljubezni iz občutljivosti, namreč tiste, ki jo kedo ima do bližnjega, ker je lepega lica, veselega duha, bistre glave ali ima sploh nekaj, kar je všeč naši domišljiji, našemu okusu, se je treba varovati.

4. Ta ljubezen iz občutljivosti hitro zapelje v poželjivo ljubezen in učeni abulenski škof Aljfonz Tostad pravi, da, če bi kedo rekel, da ne bo v tej ljubezni iz občutljivosti prestopil mere in meje, je to toliko, kaker ke bi hotel ostati pri pameti takrat, keder nori.

5. Takšna ljubezen se najprej prikaže v podobi nedolžnega, še celo krepostnega nagnenja, ali se kaj hitro spreverže v hud strup. Tudi kača ima svetle luskinе in njen jezik nima nič

strašnega na sebi, pa vender je skrit pod to svetlo unanostjo moriven strup. Blisek pokaže prav lepo svetlobo, toda v tistem hipu tudi zadene in vbije. Izogibaj se toraj zaupljivosti mese-nih ljudi družega spola, in ne napravljaj ž njimi nikakeršne zve-ze in tudi drugače se ne pečaj ž njimi, ker je tu zmirom ne-varnost.

6. Ime: „naš bližnji“ pomeni vse tiste, ki se že v nebesih vesele, ali pa še lahko tja pridejo, ker nebesa so vir ljubezni do bližnjega. Hudiči in pogubijeni so tedaj tu izločeni.

7. Neverniki pa in grešniki imajo še pravico do ljubezni do bližnjega, ker se morejo še spreobrniti in večno zveličati.

Sicer pa je treba, po besedah svetega Avgušтина, dvoje razločevati pri neverniku in grešniku: natoro, ki jo je gospod vstvaril, in to moramo ljubiti; greh, ki ga stori človek, in tega moramo sovražiti. Zato pravi David, da je hudobne sovražil s popolnoma sovraštvom. „S popolnim sovraštvom jih čertim“. Ka-ko in kedaj se toraj popolnoma sovraži? Takrat, keder kedo greh sovraži in grešnika ljubi.

8. Bližnjega je tedaj treba ljubiti v Bogu in ta ljubezen bodi stanovitna, splošna in delavna.

9. Ljubezen bodi stanovitna, ker ji je stanoviten tu-di vir. Ako te je razžalil tvoj bližnji, s tem še ne neha biti delo svojega Boga, namenjeno, njega enkrat vživati in zavoljo te la-stnosti še ni zgubil pravice do tvoje ljubezni. More se pač so-vražiti plevel, ki raste na neobdelani zemlji, ne pa zemlja sama, ki more dati prav dobre pšenice, če se obdeluje.

10. Ni sicer v naši moči, da ne bi čutili nekake nevolje do žalivcev, ali drugo je občutiti in drugo zopet slušati ta občutek. Ker nam je dana zapoved, ljubiti tudi sovraž-nike, se razumeva to o ljubezni v duhu in v veri, ne pa o naših nagnjenjih.

11. Nadalje bodi ta ljubezen splošna. Biti mora kaker dobrodejna rosa, ki krepča rože, pa tudi ternje in se razprostira nad palače bogatinov, pa tudi nad kočje vbožcev. (2)

Ako se izvzeme od vere le en sam člen, vera potem ni več prava vera. Ravno taka je z ljubeznijo do bližnjega, če se zaverže le ena sama oseba.

12. Taka ljubezen, če tudi splošna, dobi seveda po stopnjah manjo ali večo priserčnost po prirojenem nagnjenju, po hvaležno-sti ali drugih poštenih razmerah. Zato pravi sveti Tomaž, da

sorodstvo, domovina, skupna izreja, enaka nagnjenja večverste ljubezen. ki prihaja od Boga in se zveršuje v Bogu in da zato bolj ljubimo svoje sorodnike, dobrotnike, modre in krepostne osebe, z eno besedo take, ki so nam ali Bogu bliže.

13. Slednjič bodi ljubezen do bližnjega delavna, to je, koristimo, pomagajmo bližnjemu po njegovih potrebah in svojih (naših) močeh. „O genj, ki ne gori, ni več ogenj“, pravi sveti Gregor. Tako tudi ljubezen, če ne dela, če potrebnemu ne stori nič dobrega, keder je mogoče, ni več prava ljubezen.

14. Ne smejo se odreči sovražnikom in žalivcem navadne vljudnosti in djanja kerščanske ljubezni; še celo pripravljene bodimo, posebno takim pomagati, če to zahteva sila.

15. Dasi tudi je naravnost prepovedano, imeti notranje sovrašтво ali serd do žalivcev in slabih oseb, vendar ni nikaker prepovedano, varovati se jih oprezno. Tako varstvo nam pamet sama veleva. So ljudje, s katerimi ni nikaker drugače mogoče v miru živeti, razen, da se jim človek izogne. Tu je ogibanje dokaz previdnosti, ne pa nasledek sovrašтва. Kje je kedo, ki se ne bi ogibal kužnega bolnika? To pa ne stori sovrašтво do bolnika, da se ga ogiblremo, temuč strah pred boleznijo. Kerščanska vsmiljenost tirja od nas, da ljubimo svoje drage brate in jim dobro storimo, ne pa, da naj hudobneže varujemo, ne pa, da naj nedolžnost in poštenost dobrih prepuščamo slepariji in hudobiji. „Bodite priprosti, kaker golobje, pravi Jezus Kristus, in razumni, kaker kače“.

16. Pri tem se je pa pač treba varovati, da nam zoperno nagnjenje, o keterega lastnosti se motimo, ne pripomore k temu, da bi imeli to za nasledek previdne modrosti, kar morebiti izvidra iz vidnega sovrašтва. (3)

Dostavki.

(1) „Ljubite se goreče mej seboj iz čistega serca“. (1. Petr. I. 22.) Apostelj hoče s temi besedami povedati, da naj naša ljubezen vedno na to pazi, da ne bi razžalili bližnjega. Brez te pazljivosti bi se ljubezen, ki je tako kerhka, na svetu kmalu zgubila. Prevzetna, osorna beseda, merzel, zaničljiv pogled je dosti, da razžali občutljivo serce. Stvarniku dragim stvarjem, dragocenim udom Jezusa Kristusa moramo

prizanašati. Kedor nima te pazljivosti, ta tudi nima kerščanske ljubezni, ker nam ni mogoče ljubiti, da se ne bi pridruževali ljubljeni stvari. Ta ljubeča pozornost nam mora prevzemati duha in serce. Meni se ravno tako zdi, kaker da slišim Jezusa Kristusa ki ti kliče, kaker je rekel nekedar Petru: „P a s i m o j e j a g n j e t a.“

2. Vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, in kedor se ponižuje, bo povišan“ (Luk. XIV. 11.) Ker tako zelo hrepenimo po povišanju, iščimo ga tam, kjer je v resnici. iščimo tisto povišanje, ki večno traja. To je čudovita častihlepnost, če hrepeni kedo, kako bi mogel večno kraljevati sè Sinom božjim, ž njim večno sedeti na ravno tistem sedežu! Kaj pa je častilakomnost? O tročja želja, poganjati se za slovečim imenom mej ljudmi, da bi si pridobili glas, ki je še hitreje minljiv, kaker dim, s katerim se igra veter! Ali se bomo tako zelo trudili, da si pridobimo nekoliko ljudi, ki se imenujejo naše prijatelje, kar pa niso, in za prazen blišč? Ženimo se za tem, kar je v resnici veliko, in kar bomo le našli, če se ponižujemo. Bog ponižuje prevzetnjaka že tukaj na zemlji; pošilja mu nevošljivost, grajo in opravljanje; napravi mu neštevilne neprijetnosti in na zadnje ga bo poniževal v večnosti. Ponižnega pa, ki se skriva, ki če biti pozabljen, ki se boji, da ga ne bi svet iskal, njega bojo častili ker tega ni hotel, in zaničevanje puhle in zaničljive svetne slave se mu bo obilno izplačalo z večno slavo.

3. „E den družega bremena nosite in tako boste dopolnili Kristusovo postavo.“ (Gal. VI. 2.) Kerščanska ljubezen ne sega tako daleč, da bi zahtevala od nas, naj ne vidimo pogreškov bližnjega; morali bi biti slepi. Hoče pa, da se varujemo, opazovati jih prostovoljno in brez potrebe in da nismo slepi za dobro, ko slabo tako lahko najdemo. Vedno imejmo na pomenu, kaj Bog, če le hoče, vsaki hip lahko stori iz najbolj zaničljive in najbolj nevredne stvari. Spominjajmo se, da imamo vzrok zaničevati sami sebe, in slednjič pomislimo, da ljubezen obsega tudi najneznatniše stvari, ker spozna z ozirom na Boga, da zaničevanje, ki ga ima kedo do kake stvari, kaže terdobo in napuh, ki vgasneta duha Jezusa Kristusa. Milost ni slepa, da ne bi videla, kaj je zaničljivo, vender prenaša tudi to, ker se vdaja skrivnim namenom božjim. Ne loti se je niti zaničljivo merjenje, niti naravna nepoterpežljivost. Nobena popačenost je ne spravi v začudenje in nezmožnost je ne vtrudi, ker le v

Boga zaupa in razen njega nič ne vidi, kakor nečimernost in greh.

IX. PREDERZNE SODBE IN NATOLCEVANJE.

1. Kedor obsodi bližnjega sam pri sebi, ne da bi bila očitna njegova krivica, stori krivico svojemu bratu in razžali Boga.

2. Aleksander Veliki si je zatisnil eno uho, keder je kedo k njemu prišel, in je rekel: „eno uho nastavljam tožniku in drugo imam, da poslušam, kako se zagovarja zatoženec“. Bog sam, komer ni nič skritega, ni hotel Adama obsoditi, dokler ga ni slišal in prepričal.

3. Človeško djanje se da od raznih strani ogledati, pravi sveti Francišek Saleški. Krepostni človek si ga ogleduje vedno od najboljše, hudobni od najslabeje strani.

4. Pazite, da ne sodite razburjeni, v strasti, ker leta kaj rada skazi in popači resnico. Kedor gleda skozi pobarvano steklo, vidi vse stvari take barve, kakršne je steklo. Ako nam je oseba všeč, vse hvalimo, vse izgovarjamo, in opravičujemo. Ako nam oseba ni všeč, zaveržemo vse ali vsaj neugodno razlagamo.

Ne sodi nigdar po videzu. Duhovnik Heli je zagledal Ano, ki je bila sveta žena, in jo je imel za pijano: toda njena pijanost je bila le nasledek njene preserčne molitve in njene goreče ljubezni do Boga. Judit, lepo vdovo, ki je prišla vsa olišpana v sovražni tabor in katero je Holofernes prijazno sprejel, bi bil lahko imel kedo za lahkomišljeno in vendar je bila to najbolj krepostna žena svojega časa.

5. Seveda se včasih izreče tudi sodba nad bližnjim, ki je krivična, vendar ne prederzna, ker se izgovori iz pravičnih vzrokov. Najbolje pa je, da se ne brigamo za to, kar nam ni nič mar, in da prepustimo sodbo Bogu.

6. Dober kristijan se ne bo tako kmalu prenaglil s prederzno sodbo, to se pravi, svojega bližnjega ne bo obsodil za gotovo, če nima neovergljivih vzrokov. Navadno se to zgodi iz sumnjivosti ali iz strahu in v teh primerljajih se imajo za dovoljne že tudi menj važni vzroki.

7. Sumnja je dovoljena le tako, če se godi pametno in previdno. Kedor iz strahu, da ne bi svojega bližnjega natolceval, ne skerbi za svojo varnost, ni pobožen, temuč nespameten in neumen človek. Kerščanska ljubezen prepoveduje slabe misli, ne prepoveduje pa previdnosti in opreznosti.

8. Sumnja je tudi pripuščena in včasih celo zapovedana, posebno takim osebam, ki imajo dolžnost, zapovedovati in voditi, kaker postavim očetje pri svojih otrocih, gospoda s svojimi posli in podložnimi. Ravno tako tudi takrat, keder gre za to, kako odstraniti obstoječe zlo ali ga zabraniti, če se ga je bati iz pametnih vzrokov.

9. To je vse kaj družega, ako kedo sumnja, da bi se moglo zgoditi kaj slabega, ali pa, ako se o katerem človeku kar naravnost izreče, da je storil to in to hudobijo. V prvem primeru se čisto nič ne greši. Vzemimo, da srečaš v gozdu oboroženega, ptujega moža, ki je lovec, in ti ga imaš za roparja; čisto nič ne grešiš, če se mu zato izogneš. Ker tukaj se bojiš mogočega zla, ne verjameš pa, da je to zlo tukaj že v resnici.

10. Ne smeta se tudi mej seboj zamenjati strah in natolcevanje. Strah je terpno stanje, ki ni odvisno od naše volje, natolcevanje ali sumnjenje pa je prostovoljno djanje naše duše.

11. Sumnjenje izvira večkrat iz boječe in žalostne narave. Sumnjenje ni greh, če se v umu ne vzbuja sum iz nezadostnih, preslabih vzrokov in če tega suma ne podpira volja. Treba je vedno pred očmi imeti glavno vodila, kterega nas spominja sveti Avguštin: „zlo, za katero se ne ve, ali katero se ne stori prostovoljno, ni več zlo, to je, ni greh“.

X. OPRAVLJANJE, OBREKOVANJE, ZABAVLJANJE.

1. Po svetu je veliko šol, v kterih se uče lepo govoriti, ni je pa, nobene ne, kjer bi se učili lepo molčati, razen v šoli Jezusa Kristusa. Ako se učiš v tej šoli molčati, učiš se zgodaj, dobro govoriti, to se pravi, tako govoriti, kaker velevaljubezen in toraj pred vsem, varovati se opravljanja, obrekovanja.

2. Slabo o bližnjem govori 1) kedor mu pripisuje kaj slabega, kar nima na sebi, ali 2) kedor njegove resnične slabosti pretirava, jim kaj dostavlja, in to dvoje se imenuje obrekovanje, ki je zloženo iz leži, 3) kedor skrito zlo, skrivne pogreške bližnjega odkriva, ne da bi bilo to potrebno ali koristno, in 4) kedor zasluge bližnjega taji, zakriva ali zmanjšuje -- to dvoje se zove opravljanje, 5) kedor dobro obrača na slabo.

3. Navadi se, da ne boš govoril o zadevah drugih ljudi in o stvareh, ki ti niso nič mari. Imamo že dosti skerbi se seboj

in se svojim obližjem in ni nam treba, pečati se še sè zadevami drugih. Taka previdnost je prav posebno dober pripomoček proti slabemu govorjenju o bližnjem.

4. Ko je bil sveti Peter tako radoveden, da je Gospoda poprašal o osodi svetega Janeza, mu je Jezus prav lepo odgovoril: „Čemu poprašuješ po stvarih, ki ti niso mari? Skerbi, da boš mene nasledoval, in nič družega ne.“ Reci to tudi ti sam sebi, koliker kolikrat te radovednost prigarja, da bi zasledoval djanja drugih ali jih nadzoroval.

5. Vender pa ne bodi izmed tistih slabičev, ki iz prenapete in prenežne čutljivosti in prevelike ljubezni hvalijo vsaki pogrešek, in vsacega, če tudi je kriv. Če je znan kak prestopek in tisti, ki ga je kriv, ali pa tudi, če nista znana, vender moreta škodovati poštenosti in nedolžnosti drugih in zato ju je treba odkriti. Sveti Frančišek Saleški pravi, kar se tiče tega: „Kedor opominja pred volkom, varuje jagnjeta.“ Kedor ve, da tat bližnjemu krade, je dolžan, svariti pred tatom in okradenemu naznaniti, da se bo mogel varovati. Ravno tako in še mnogo bolj previdno je treba ravnati s tistimi, ki po skrivnih potih zapeljujejo nedolžnost in hočejo človeka spraviti ob čednost, dobro ime in vero.

6. Če kedo iz hudobije bližnjega raznaša in če kedo drugi z dopadajenjem to posluša, oba enako grešita, in mej njima ni družega razločka, kaker ta, ki ga sv. Bernard takole naznanja: „Kedor iz hudobije svojega bližnjega černi in obira, ima hudiča na jeziku; kedor z veseljem posluša, ima hudiča pa v ušesih!“

7. Rekel sem: kedor z dopadajenjem obrekovanje posluša; ker, kedor ga posluša, pa ga ne poterdi in se ž njim ne strinja, ta ne privoli in tudi ne greši ne.

8. Če zla, ki ga opravljujev ali obrekovavec pripisuje bližnjemu, ni na njem najti, je tvoja dolžnost, da to zanikaš. Če se njegove slabosti pretiravajo, ali če so skrite, glej da pogovor spretno spremeniš, ali pa da z večo resnobo, z molčanjem pokažeš, da ne odobravaš takega govorjenja, vender tako, kaker se to spodobi po okoličnostih, kraju in osebah.

9. Pri vsem tem pa je treba pomisliti, da zlo bližnjega more biti sploh znano in resnično, da si tudi jaz še nisem za to zvedel. V tem primerljeju ne grešim, če govorim o njegovih sla-

bostih, in on, ki me poslušá, me ni dolžan bratovsko posvariti. Verh tega se ne sme, če kedo ni prepričan o nasprotnem, slabo misliti o bližnjem in tedaj tudi ne za dognano imeti, da to, kar on govori, ni res, ali da razodeva skrivne reči.

10. Tudi takrat nismo dolžni opravljivca ali obrekovavca grajati, če ni nič sadu iz tega pričakovati. Graja je zdravilo, ki se ne sme rabiti, če ni upanja, da se bo po njem bolnik popboljšal.

11. Žaljivi pogovori, psovke ali priimki in zaničljive besede so moriven strup za ljubezen. Zato pravi sveti Duh: „Varuj se, da ti jezik kje ne spodleti, . . . in da tvoj padec ne bo neozdravljiv.“

12. Kedor bližnjemu napravi škodo na časti ali pri dobrem imenu, je bolj vreden kazni, kakor tisti, ki mu poškodeje premoženje. Ne more dobiti veljavno svete odveze, in ne dobiti pri Bogu odpuščanja, dokler ni poravnal storjene škode, če mu je to še mogoče.

13. Berzdaj torej svoj jezik, ki ga imenuje sveti Jakob „zapopadek hudobije“ in spominjaj se lepih misli svetega Bazilija: „Bog nam je pustil ušesa proste, da moremo vedno poslušati; očem je dal s trepalnicami malo varstvo: jezik pa naj bi bil vsled njegove volje tako rekoč zajet mej obe zapornici, ustne in zobe, da spoznamo, kako zelo smo dolžni varovati ga z največo skerbljivostjo.“

14. Tu je treba tudi še opomniti, da krepost ne obstoji še v samem molčanju, ker drugače bi bili mutasti tudi najbolj krepostni, marveč obstoji v tem, da znamo dobro govoriti, to je, govoriti na pravem mestu in pri okoličnostih, ki to zahtevajo, kakor tudi z osebami, s katerimi govoriti je potrebno in koristno.

15. Pogovori o stvareh brez pomena pripomorejo k prijazni krepostni priljudnosti in se dajo zato obrniti na Boga. Prazne besede, o katerih govori sveti evangelij, pa ne spadajo semkaj.

(Dalje prihodnjič.)

„Vaša otožnost se bo v radost spremenila.“

Jan. 16. 30.

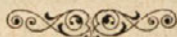
O sladke besede za dobre pobožne kristijane, ki preživijo kratko pot življenja v žalosti in britkosti! „Vaša žalost se bo spremenila v radost, govori Jezus dobrim kristijanom, in sicer toliko večja bode njih radost, koliker večje bodo njih britkosti. Psalmist pravi: „Po meri množstva mojih britkosti, vlivaš v moje serce presladke tolažbe, ketere (mojo dušo) napolnjujejo s pravo radostjo“ 93, 19. O presladke solze pravičnih, ketere zaslužijo tako veliko plačilo! „Vzdignite svoje glave, ker se bliža vaše odrešenje,“ je rekel Jezus svojim učencem. Pobožni ljudje so žalostni in z pobešeno glavo od britkosti potlačeno hodijo po svetu; in posvetnjaki mislijo da je ne bodo nigdar vzdignili, ali Bog nas zagotavlja, da bo prišel čas, keder bodo pravični rešeni od britkosti, in krivični osramočeni pobesili ošabne glave, po besedah psalmista: „Hudobni ne bodo vstali na sodnji dan“ 1, 5. Vsi bomo od smerti vstali, ali samo pravični bodo srečno vzdignili svoje ponižne glave, hudobni pa svoje ošabne pobesili. Oh poterpite nekoliko, pobožne duše, ker bo prišel čas, keder vas bo Bog pred celim človeškim rodом povzdignil. Po ponižanju pride povišanje! Saj se je to zgodilo tudi našemu Odrešniku, ker „ponižal je samega sebe, pokoren do smerti, in pa smerti križa. In zato ga je Oče povišal, in dal mu ime, ketero je čez vsa imena.“ Filip. 2. 8. Naši glavi se je to zgodilo, in kaker nji, tako se bo tudi nam, njenim udom, namreč ponižanju sledi poveličanje.

Večna modrost pravi, da se bodo hudobni čudili na poslednji dan o slavi pravičnih, na tem svetu žalostnih: „Ti s torej oni, ketere smo enkrat zasmehovali, in se ž njimi norčevali. O nespametni mi, kateri smo sodili njih življenje urost, in njih konec sramoto! Poglejte, kako so vverščeni mej sinove božje in njih delež je mej svetniki.“ Bodi pogumna, žalostna duša, ker te velika čast čaka. Tvoja žalost se bo spremenila v veselje, tvoje britkosti v radost, tvoje ponižanje v povišanje. Pomisli še na besede sv. Pavla: „Po sv. kerstu ste odmerli svetu, in vaše življenje je skrito ljudem (posvetnim) . . . ali keder se bo Kristus, v katerem živite, prikazal v slavi svoji, takrat se bote tudi vi ž njim prikazali v veliki slavi.“ Kolos. 3, 3. Poglej duša

še nekaj in potolaži se. Gdo bi rekel, da se iz starih, vmazanih cunj dela čist, lep papir, na katerem se pišejo zlate besede in ohranijo cela stoletja? No, poglej, tako se godi tudi pobožnim na tem svetu. Posvetnjaki jih zaničujejo ko izveržek tega sveta; jih zasramujejo, jim pridevajo vsake verste imena, burke ž njimi vganjajo, z eno besedo ž njimi delajo kakor sè zaverženimi cunjami, ali te se bodo en dan razvile, in svetile ko sonce pred božjim obličjem.

Terpi, žalostna duša, ker boš na sodnji dan za vse dobila preobilno plačilo. Takrat boš pozabila na vse svoje križe in terpljenje, na zasramovanje in zaničevanje, na krivice na duši in na telesu, ketere ti delajo hudobni ljudje. Pozabila boš tudi na prebritke in skoraj neznosljive skušnjave hudobnega duha, kateri te neprenehoma napada ko erjoveč lev, in ti greni življenje tako, da ako ne bi imela žive vere v Jezusa in Marijo in velicega zaupanja v ta presladka imena, bi obupala. Le poterpi le, ker bo to vse prešlo. Na dan plačila boš, vsa zamaknjena v Boga, zavpila: O srečne solze, srečno taranje io zatajevanje, o blagoslovljene britkosti, ketere sem zavolj Jezusa preterpela. Na svetu sem bila od vsih zaveržena, zdaj sem pa od samega Boga povikšana! Moje kratko življenje je prešlo v žalosti, ali žalost se je spremenila v neizmerno veselje.

P. H. R.

Kje so telesni ostanki svete Ane?

Ustno sporočilo pravi, da je sveta Ana vmerla, stara nad sedemdeset let, vpričo svete družine Jezusa, Marije in Jožefa, in sicer v torek. Njeno sveto telo so položili v grob v dolini Jozafat, zraven telesa njenega moža, svetega Joahima.

Kje so pa zdaj koščice njenega svetega telesa?

Rim, glavno mesto kerščanstva, ima lep spominik od svete Ane, namreč njeno levo roko, in nji na čast je tam sezidana ena najlepših cerkva.

Bologna, tudi mesto na Laškem, ima v škofijski cerkvi velik del glave svete Ane. Shranjena je ta svetinja v bogato okrašeni kapeli te cerkve. Vsaki torek, — torek je posvečen sveti Ani, se opravlja tam vpričo obilno zbranega ljudstva

posebna pobožnost sveti Ani na čast. Ravno tako tudi devetdnevnic pred praznikom svete Ane.

A p t, majhino mestece na južno-vzhodnem Francoskem, pa je tako srečno, da ima največi del telesa Marijine matere, svete Ane. Če ne že prva leta kerščanstva, pa vsaj prva stoletja so prišli tje ti sveti ostanki. Prinesli so jih seboj iz svete dežele Palestine v te kraje tisti, ki so prvi prišli na Francosko oznanjevat sveto vero. Izročeni so bili potem svetemu Avspiciju, učencu svetega papeža Klemenca, prvemu ondrotnemu škofu. Kesneje so jih zavoljo vojske in preganjanja morali skriti v podzemeljske prostore. Ker so pa pomerli tisti, ki so jih skrili, se potem več sto let ni vedelo zanje, dokler jih ni Bog sam s čudežem razodel. Okolo leta osem sto je 14 letni deček Janez, ki je bil od otročjih let slep, gluh in mutast, popolnoma ozdravel, kaker hitro je po božjem vodstvu prišel do kraja pod zemljo, kjer je počivalo telo svete Ane. Tudi cesar Karel Veliki je bil priča te čudne dogodbe. Telo so našli shranjeno v skrinji iz cipresnega lesa, v pert zavito. Na skrinji je bilo napisano: „Tukaj je telo blažene Ane, matere device Marije.“ Prenesli so ga v kapelo; ljudstvo začne sv. Ano zaupljivo na pomoč klicati in zavoljo mnogo, čudežev zaslovi kmalu njeno ime po vsej Evropi. Cesar Karel je dobil nekaj koščic tega svetega telesa ter jih pustil na raznih krajih za spomin in počesčenje; tako na Francoskem v L'I l e- B a r b e pri Lijonu.

Tudi ob reki Reni sta dva kraja, ki imata večje ostanke svete Ane. En kraj se zove D i r e n (Düren), kjer se nahaja velik košček iz glave te svetnice, v K o l o n i j i (Köln) pa so trije precej veliki ostanki nje telesa v treh raznih cerkvah.

Slednjič naj omenimo še koščico iz desne roke, ki se časti v cerkvi svete Ane n a D u n a j u in vsako leto 26. julija tam slovesno izpostavi.

V najnovejšem času so sezidali v A p t u lepo novo cerkev in vse svetinje, kar se jih tam hrani, prenesli 2. maja 1864 vanjo.

Pred kratkim so dobili tudi v Ameriko, v Novi Jork, lep spominik svete Ane. „Zg. Danica“ piše o tem v 23. letošnjem listu takole:

„Iz Novega Jorka ima „Jednota“ v Hazletonu 5. maja dopis naslednjega obsega:

Nepričakovano veselja gospoduje v katoliških krogih tu-

kajšnje metropoljske stolnice. Že tri tjedne je, odkar na tisoče ljudstva od jutra do večera navaljuje v lepo cerkev sv. Janeza Kerstnika. Pri vsakem je očitno, kako ga prešinja strah božji, ko stopa čez prag hiše Gospodove.

V tej cerkvi je namreč od nekaj časa v mali zlati skrinjici izpostavljena ena najdražjih in najbolj redkih svetinj rimsko-katoliške cerkve. In ta je kost iz rame svete Ane matere preblažene Marije Device. To svetinjo so mihi svetega Benedikta v baziliki svetega Pavla v Rimu z največo skerblijivostjo in gotovostjo hranili. Sedanji papež Leon XIII. so izročili to silno imenitno in redko svetinjo apostoljskemu protonotarju, monsinjoru markizu „de Quebeck“ s tem namenom, da naj jo izroči kvebeškemu kardinalju in nadškofu. Ta gospod je prišel 1. maja v Novi Jork in mudil se je nekaj dni kot gost pri v. č. o. Tetreau, župniku omenjene cerkve svetega Janeza Kerstnika, kjer je svetinja izpostavljena. Dopisnik ne more dopovedati, kako pretresljivo je videti toliko ljudi tudi iz višjih stanov, ki prihajajo s toliko živo vernostjo in radostjo počesčevati to svetinjo. Ko vidi človek na njih obrazih žarečo radost, da se jim je spolnila želja ter so poljubili sveto svetinjo, tedaj ga prešine čut strahu božjega, čut pokore, čut navdušenega, skrivnostnega dušnega kopernenja! Tudi jez sem stopil iz te hiše Božje poterjen s tem prepričanjem, da posvetna merzlost nikdar ne prevlada besede Božje.

J. E. Schwatner.“

Manji ostanki njenega telesa ali njene obleke se dobe po več krajih, posebno pri romarskih cerkvah svete Ane, kjer so pobožnim romarjem v svetinjah dajo počesčevati in poljubljati.

Bb.

Sveti škapulir, zdravje bolnikov.

(Iz „Stimmen vom Berge Carmel.“ 1892. št. 8.)

Pred kratkim je pisal P. Arnold Peči, jezuit iz Kaloče na Ogerskem, svojemu prijatelju o tejle dogodbici, ki se je primerila na nekem misijonu, kaker je sam videl in slišal.

Kacih deset let bo tega, da je neka gospa boljšega stanu

(okoli 35 let je morala takrat imeti) omedlela mej misijonsko pridigo v gosto natlačeni cerkvi. Odnese jo domov. Misijonar je po pridigi spovedoval še dve uri. Ko pride iz spovednice, mu pove župnik tistega kraja, da se tista oseba še ni zdramila iz nezavednosti, dasitudi so rabili vsakoverstne pomočke; da so poslali v mesto po zdravnika, in on sam, župnik, da je bil pri njej ter ji dal sveto poslednje olje. Po tem poprosi tudi misijonarja, naj obišče ž njim bolnico. Saj je venderle neprijetno, je rekel, da se je to zgodilo ravno mej svetim misijonom. Nasprotniki cerkveni bi znali to naključje porabiti v svoje namene. Misijonar privoli in gre sè župnikom k bolnici.

Mej potjo srečata zdravnika, ki je bil ravno obiskal bolnico in se zdaj vračal nazaj v mesto. „No, kako ji je kaj?“ ga poprašata hitro oba. „Ta se ne zbudi več,“ odgovori zdravnik „zavednost se ji ne poverne več, življenje ji že poteka. Jaz ji bom sicer neko zdravilo poslal iz mesta, pa pomagalo ne bo nič.“

Duhovnika stopita v hišo, kjer leži bolna gospa. Sorodnikov, znancev, sosedov je bilo vse polno v hiši, kar natlačena jih je bila izba. Župnik poprosi misijonarja, naj ji naloži sveti škapulir. „To je prav pobožna oseba,“ pravi, „če bi bila pri zavednosti, bi sama zanj prosila.“

Misijonar blagoslovi škapulir Matere božje in ga naloži bolnici, ki leži, kaker bi bila mrtva. Ali tisti hip, ko se dotakne škapulir njenega telesa, spregleda in vsa začudena zre v misijonarja. Tudi misijonar ostermi. Okoli stoječi glasno pokažejo svoje začudenje.

Ko pride sel sè zdravili iz mesta, jo najde vže izunaj postelje.

Bb.

Kerščanskim poslom.

III. POSEL SLUŽI GOSPODARJEM.

17. Nekaj primerov glede pokorščine.

Doslej si slišal, kedaj in kako bodi pokoren, a zdaj poslušaj, k e d a j bodi nepokoren.

1. Pokoren ne smeš biti, keder se ti zapove kaj res h u d e-

g a. Bog ti je prvi in najvišji Gospod. Gospodarji ti ne morejo velevali, da se lagaj, da segaj po tujem, da krivo pričaj, da poslušaj kvante Zapovedim gospodarjev stoji nasproti zapovedi božje. Da bi gospodarji res kaj hudega velevali poslom taki primeri so redki; so pa. Vsako smehljanje in prilizovanje čversto od sebe odbijaj, ako hočeš imeti pošteno telo in mir vesti.

2. Gospodarji nimajo pravice braniti ti, da bi ne izverševal cerkvenih zapovedi. Cerkevna zapoved je višja od človeške zapovedi. „Kedor cerkve ne poslušaj, je kaker nevernik in očitni grešnik. Bodo naj gospodarji katoliški ali ne, dolžni so ti dati časa in priložnosti, da moreš izpolniti svoje katoliške dolžnosti. Ako se tudi gospodar ne zderžuje mesnih jedi, tebi vendar ne more zapovedati, da mesno jej. Ako gospodar v nedeljo opravlja hlapčevska dela, tebi jih ne more vkažati. Takisto je sè svetimi zakramenti. Ako v tem popuščaš, omahuješ, res svoje dolžnosti zanemarjaš, boš kmalu greznil v pogubo. Ako pa se terdno deržiš svojih verskih dolžnosti, gospodar bo vmolknil, in naposled te bo čislal. Opominjam pa to: Ako se v katoliški družini ne zderžujejo mesa, in ako se ti zapove mesno kuhati v petek, smeš to storiti, pa mesa ne jej.

3. Ako se ti da zdaj taka zapoved, potlej pa drugačna, prvi nasprotujoča, povej lepo, da se ti je bilo poprej nekaj drugega naložilo; nato pa se derži zadnjega vkaža. — Ako imaš dve zapovedi, np. od moža drugo, od žene drugo, toraj dve nasprotni zapovedi, kar je prav lahko mogoče, kjer je v zakonu zdražba, to se z izverševanjem ne prenagli. Previden bodi, miren, oprezno počakaj. Morda mož hitro pozabi, kar je vkažal v goreči hitrici, gre vun, in ne misli več na to. Ako pa le zahteva, da se izpolni povelje, moraš storiti po n j e g o v e m, zakaj on je glava hiši.

18. Marija terpi za cerkveno zapoved.

Tertulj, rimski starešina, je bil imeniten gospod in bogat. Veliko poslov je imel, in mej njimi tudi kristijanko, Marijo, ki je lepo živela po veri, pa se postila, keder so pogani obhajali svoje praznike. Zgodi se, da Tertulj napravi slovesnosti v čast svojemu sinu. Te slovesnosti so bile: daritev bogovom, pa gosti, pri katerih so vživali meso, poprej malikom darovano. Cerkev

pa je rekla, kedor se vdeležuje takih slovesnosti, je vero zatajil. Marija se ni vdeležila ne daritve, ne gosti, ter se je postila po navadi. To izve gospodinja. Marija pove, da je kristijana, da toraj ne sme. Gospodinja ji zapove, da se mora vdeležiti, če ne, bo kaznovana. Marija odgovori, da je dekla božja. Mej tem pride Tertulj. Izvedevši od svoje gospe, zakaj da gre, dá Marijo précej prebičati. Nato jo zapre 30 dni v domačo ječo, ter ji daje le toliko jesti, da ne vmerje. Mislil je, da jo bo spremenil. Toda vera zna prestavljati gore, in ljubezen je močnejša od smerti. Molitev jo je krepila, in vesela je bila, da terpi za Jezusa. To sliši cesarski namestnik, ki tirja, naj dekla pred njega pride, in odgovor da, čemu je kristijana. Namestnik skliče veliko zbirališče, ter Marijo očitno izprašuje o njeni veri. A dekla spozna glasno, da je kristjana. Ljudstvo vpije, naj bo sezgana. Marija pogleda v nebo, ter prosi stanovitosti. Nato dé sodniku: Z menoj je Bog, kateremu služim. Ne bojim se terpljenja. Sama želim, da bi bila Kristusu darovana. Sodnik se razjari, pa jo da grozno martrati, tako da terpljenja ljudstvo gledati ni moglo. Sodnik preneha z martrami, in nato jo da vojščaku, naj jo ima zaperto. Pa ker se je bala za svojo čednost je pobegla v gore in samotarica vmerla. Cerkev obhaja njen spomin 1. novembra.

Spodobna obleka jo je rešila smerti.

Naš ranjki škof Slomšek so rekli pri neki pridigi: „Narvečo skerb sedanji mladi svet ima, verlo se oblačiti in prevzetno nositi; ali se morda za tisto svatovsko oblačilo skerbi, keterega bomo morali imeti, keder k nebeški ženitnini pojdemo? O Bogu se vsmili! to ni oblačilo nebeške svatovščine, ampak peklenške družine, s katerim dušni sovražnik mladino slepi, jo za drago oblačilo nedolžnosti goljufa, in po široki cesti zapeljevanja v časno siromaštvo in v večno pogubljenje pelja. Oh kako je to žalostno in pregrešno!“

Kake nasledke vtegne imeti noša za človeka, to ti hočem pokazati z resnično dogodbo lanskega leta. V velikih mestih se nahajajo ljudje, ki drugim preskerbujejo službe, tako sta delala tudi dva hudobna zakonska na Dunaju. Lansko poletje ste iskale

pri njih službe mej drugimi dve dekli. Ena je bila bolj priprosto, po svojem stanu oblečena, druga pa je imela lepšo obleko. Grozovitni mož in njegova ne boljša žena sta si izbrala drugo, lepše oblečeno in sta jo precej peljala v novo službo k neki gospej. Ali peljala sta jo skozi gozd. V tem gozdu sta jo vbila in ji vzela njene reči ¹⁾. Tu jasno vidiš, da je ponižna obleka drugo deklo rešila gotove smerti. Glejte tretjerednice, kakšne nasledke more imeti ponižnost, in kakšno prevzetnost v obleki. Spolnujte vodilo tretjega reda, ki vam velevala: „Udije naj se deržijo v vsi svoji noši in obleki tiste srednje poti, ki se slehernemu spodobi, zderževaje se predragega lišpanja“. Ravno tako terja sv. Frančišek Saleski od vsake pobožne duše, ko piše: „Bodi snažna, moja Filoteja, in nič naj ne bo v tvoji obleki raztergano ali nespodobno varuj se pa tudi vsakega lepotičja, prevzetnosti in gizdave noše Jaz bi rad, da bi moji pobožni bravci in moje pobožne bravke izmej vse družbe bili najboljši, pa ne naj bolj imenitno in naj bolj nališpano oblečeni in da bi bili, kaker govorijo bukve pregovorov, ozališani s prijetnostjo in spodobnostjo ter s častitljivostjo (Filoteja stran 156).“ Ravnaj se tudi ti, bogoljubni bravec, po tem zlatem nauku in skerbi, da se bodo vsi tvoji po njem ravnali!

A.

Zahvala za vslišano molitev.

V Gorici 22 aprila 1892 l.

Imela sem hudo influenco. Nasledek te bolezni so bile strašne bolečine v ušesih. Pomagala sem si, a le kak trenutek mi je odleglo.

V teh hudih bolečinah se spomnim premilostive pompejske Device sv. rožnega venca in prešinjena sladkega zaupanja njene gotove pomoči zmolim petnajstere skrivnosti sv. rožnega venca, obljubivši, da hočem, ako mi sveta Devica bolečine olajša to v

¹⁾ Vaterland, št. 25 — 30. Nevsmiljenega moža so na Dunaju k smerti obsodili in obesili, njegova žena se bo pa po cesarjevi milosti v ječi pokorila do smerti za svoje nečloveško dejanje.

„Cvetji“ razglasiti, opraviti tri zahvalne devetdnevnicе ter sv. rožni venec vedno okoli vratu nositi.

Presveta Devica je vslišala mojo zaupljivo prošnjo: bolečine so mi nehale še tisto uro le — gluha sem ostala.

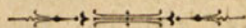
Toda, mej tem ko sem zahvalno devetdnevnicо opravljala sprosila mi je presveta Mati zopet posluh.

Preserčna hvala bodi tedaj Bogu in mogočnej pompejskej Devici sv. rožnega venca za prejete milosti!

Vam pa bratje in sestre tretjega reda, kakor tudi vsim, kateri to bero, naj bode moje poplačeno zaupanje v presveto pompejsko Kraljico v spodbudo, da se zatečete k njej vseh dušnih in telesnih potrebah. J. J.

Dalje naznanjajo svojo zahvalo Bogu in njegovim svetnikom:

J. F. S. za ozdravljenje, rešenje iz nevarnosti in najdenje zgubljenega denarja; J. E. za dobljenje ušle živali; neko dekle iz Idrije za vslišanje v telesnih zadevah; L. L. za ozdravljenje dolge božjastne boleznі; J. R. za ozdravljenje domače živali; F. K. za ozdravljenje; K. iz Ravnice za vslišanje; več oseb za ozdravljenje svojega dušnega pastirja; brat iz reda sv. Fr. za najdenje nekaj zgubljenega; nekedo za spreobrnjenje dveh oseb in večkratno vslišanje v mnogih zadevah; B. F. za vslišano molitev; M. S. za toliko zboljšano zdravje, da se more o zapovedanih postnih dneh zderžati mesnih jedi; neka hči za poboljšanje očetovo glede prejemanja svetih zakramentov; M. Fr. P. za dobljeno stanovanje; nekedo z Notranjskega za vslišano molitev; J. V. za ozdravljenje nekega živinčeta; F. C. za rešenje iz krivične tožbe; V. M. za vslišano molitev v žalosti in skušnjavah; Fr. G. za ozdravljenje bolne noge; M. G. za hitro vslišano molitev; A. T. R. za najdenje zgubljenega denarja; neki dijak za vslišano molitev.

Priporočilo v molitev.

V pobožnc molitev se priporočajo: č. p. Ciril Simončič, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † v Jaski; rajni udje 3. reda skupščine d o l s k e: Jera (Marija) Lenard, Franca (Marija)

Sevšek, Janez (Jožef) Jrt, Helena (Terezija) Hiršelj; Št. R u p e r s k e: Marija (Elizabeta) Povše, Helena (Antonija) Gogala, Helena (Elizabeta) Bevec, Ana (Ksaverija) Zaverl; k r i š k e: Frančiška Bat iz V. Žabelj; tretjerednik br. Frančišek Anton Baša iz Topólca na Notranjskem, † 2. maja t. l.; prečast. g. J a n e z K a p u s, župnik v Kropi, nekedaj kaplan v Postojni, † 6. maja t. l.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev; tretjerednica Fr. K. za voljno poterpežljivost v veliki dušni britkosti; J. K., da bi se našla neka zgubljena stvar; priporoča tudi svojega soproga, sebe in svoje otročiče, proseč božjega blagoslova in vdanosti v presveto božjo voljo (poslano smo prejeli in sv. maše naročili po Vaši želji, Bog obilo poverni!); I. R. za dar molitve in prave pobožnosti ter da bi mogla vstopiti v samostan, ako je volja božja, tudi priporoča svojega očeta in mater, brate in sestre; neka oseba za ozdravljenje in gorečo ljubezen do Jezusa in Marije; nekedo za spoznanje volje božje in dar zatajevanja; neka družina za mir v hiši in poterpežljivost; dve osebi za pravo izvolitev stanu; neka oseba za spreobrnjenje; nekedo iz polšniške fare za milost sv. misijona; neka oseba priporoča svojega terdovratnega očeta: dve osebi za spreobrnjenje; J. V. P. za dušno in telesno zdravje, srečo za se in svoje otroke, priporoča tudi svoje pokojne stariše, ženo, brate in sestre itd.; neka dekletka iz Idrije, da bi mogla svojemu dobremu sklepu zvesta ostati ter doseči stan, ki si ga želi, ako je volja Božja; neka tretjerednica iz Ročinja priporoča sebe, svoje sorodnike in vse duhovnike svojega okraja, da bi jih Bog podpiral v njih težkem poslu; F. K. za pomoč božjo, da bi mogel skušnjave srečno premagovati; neka tretjerednica, da bi se iznebila skušnjav zoper sv. čistost in drugih dušnih britkosti; J. Fr. K. za božjo pomoč v raznih velikih potrebah; neka tretjerednica za stanovitnost v dobrem; neka tretjerednica priporoča svojo sestro, da bi ji Bog dal stanovitnost za samostansko življenje; neka vdova, da bi ji Bog povernil zdravje zavoljo njenih otročičev; dve dekletki za ozdravljenje bolezni v glavi in zobeh; neka tretjerednica v posebni zadevi.

še nê rečenò, da bi ga vžê v nobenê m narêčjû veè ne bilo in, kar je poglavitnò, mislim, da se ne bó dalò vtajiti, da je bil ta naglas nekàdaj, t. j. še v 16. stòlêttjû, tudi pri nas sploh v navadi, kakàr v štòkavščini. Zatorej potrebujemo znamenja za kratki potègnjeni naglas. Pa potrebujemo ga tudi na vsak naèin vžê zatò, ker môra nauk o našem naglaševanjû svoje pojašnjenje dobivati iz štòkavščine in torej nê mogòce, da se ne bi govòrilo o dvêh kratkih naglasih, Komàr " ne bi vgajalò, ta môra torej Vukova znamenja sploh pri mirû pustiti, akò noèe dèlati zmêšnjav. Naspròti pa je po mojê m naèinû vsaka zmêšnjava izkljuèena; Vukov " je zamènjen — ne z " , kar ima pri Vukû drugi pomèn, tèmùc s " , ki nêma v nobenê m slovènskê m jeziku kakèga pomèna, ki bi mógal motiti. Za Vukov " je sicer moje znamenje nekòlikò nepripravnò, namrêè pika za samoglasnikom spòd na vèrsti (mòglò bi se vzeti tudi :), ali tò znamenje bi se pri nas rêdkò rabilo, in ker kratkò potègnjeni naglas nigdar ne stoji na poslèdnjê m zlògû, tudi nikakàršne dvoumnosti ne bi dèlalò. Takò so na vsak naèin znamenja " , " za našo slovènščino muògò prímèrniša od Vukovih " , " .

Sploh pa mislim, da naglasna znamenja pri nas nêso tòlikanj važna, kakàr znamenja za glas sam; nê torej prav, akò bi zahtèvali, da naj se poslèduja ravna jo po pàrvih, da naj bi se n. pr., ker se ta šopirijo zgoraj nad samoglasniki, ònim môral prostor odkazati spòd, kòdàr naše oèi nêso vajene iskati tacih znamenj. Najprèj gré torej misliti na znamenja za razne posebne glasòve, in tèm znamenjem gré oèttniše mèstò, t. j. na vèrhû èarke. Najprímèrniša taka znamenja pa so za nas po moji pameti tista, ki so najbolj priprosta in so pri nas kolikàr tòlikò žè v rabi. Ta znamenja so: ê, é (cvèt, lé d, obòje navadno v prekmurščini, é po Mikl. tudi v stslav. in v znanstváni pisavi naše slovènščine), ô, ó (m ô s t, m ó ž, v pàrvê m primèrû v prekmurščini, v drugê m, kakàr zahtèva doslèdnost po zglèdû ê in é) è, ò (svèt, Rath, malò ein wenig, pàrvò po navadni sàdanji pisavi, drugo po Krèljû), i, ù (sít sàtt, kùp Hausen, po Senlebuu in poznèjih, naspròti: sít ali sít der Siebe, kup ali kùp Kauf), à (d à ž, d à r ž i m po Krèlju itd.) V poslèdujê m primèrû bi se morèbiti še najlažje vpeljalò kaj novèga, namrêè v: d e ž, d e r ž i m, in èe nê drugaèi, naj bi se smèl v pred r tudi izpušèati: v r t, s m r t, samò v slovnici naj se ne bi uèilò, da je takò edinò prav. Dokler pišemo: v o l k, v o l n a, takò dolgò je v r t, v r b a nedoslèdnost. Jaz ne tajim, da je v takih primèrih tudi pri nas r sonant, ali èe kàdò raji sliši: samoglasnik, pa pred njim stoji še drugi samoglasnik in ta je à = e, ki se v nekàtèrih krajih celò v pravî a ali ä spremiuja, na Benèškê m, nekòd na Dolènjškê m in Goriskê m se govori: v a r t, na Štajerskê m nekòd: v ä r t. Sonant r je pri nas le kratàk, ravno takò tudi nedolòèni samoglasnik à, ali skupaj dajeta dolg zlog, ki môre imèti kakàr drugi dolgî zlògi potisnjen ali potègnjen naglas: v ä r t, è ä r ' n. Kakàr r, takò je bil pri nas nekàdaj tudi l sonant in tudi pred njim se

je ravno takò govòril pòlglasnik, ki sta ga pisala Kréj in Trubar še pogóstoma kakàr drugòd takò tudi v tèm priméru z *e* ali *a* (è, à). Pa *l* je bil glas, ki se je vžé v 15. in 16. stòlétju bližal glasú *w* ali *u*, in kakàr se je tàdaj pred *w* (*u*) nedolòčnik spreminjal v *o*: bukou, cerkou, so vsseimi za: bukew, cèrkew. ze wsèmi, takò tudi pred *l*; iz *vèl'k*, *vèl'na* je nastalò: *vo'l'k*, *vo'l'na*. Po moji pameti torej nè opravičen vgòvor: *volk* in *vart* v novosi. ni eno». Enò sicer rès nè; ali razlòčak je, kòlikàr se tiče našèga vprašanja, le ta, da se je pred sonantom *l* nedolòčni samoglasnik spremènil v *o*, pred sonantom *r* pa je večinoma nedolòčnik ostal, kakàršàn je bil. Potèm kò se je spremènil *l* nadalje v pravi kratki *u*, imamo v primérih kakàr *volk*, *volna* očitàn diftong *ou*. Ali diftong je bil tudi, kò se je še tàrdi *l* sà svojim starim glasom izgovarjal. Ravno tak diftong pa je še daudanašnji *ar*, samò da je tudi v svoji pàrvi polovici nedolòčnega glasú in se torej dèla mánj očitànò ločita mej sabo, kakàr pa v *ol*. S tèm nòčèm tàrditi, da se ne bi kjé tudi *vrt*, *vr'ba* v rèsnici takò izgovarjalò brez obenèga nedolòčnega samoglasnika; ali v tacih krajih se izgovarja, kòlikàr mòrèn soditi, tudi *v'l'k*, *v'l'na* t. j. *vu'k*, *vu'na*. Kjer se je nekàdaj pisalò ali se še piše: *vlk*, *vlna*, in kjer se piše in govori *vuk*, *vuna*, tam se doslédnò govori in piše tudi *vrt*, *vrba*. Za našo kujižno slovèiščino pa ónò ne velja, torej tudi tò ne mòre veljati. Naša prava znanstvána pisava more biti torej le: *vart*, *vr'ba* ali *vert*, *vr'ba*. V praksi bi v takih primérih sicer móglò zadosti biti *vrt*, *vrba*, ne pa takò láhkò v primérih kakàr *temnorjav*, *zardeti*, *zardel* za: *támno'arj'av*, *zardè'ti*, *zardè'l* itd.

Da móra v natančni znanstváni pisavi tàrdi *l*, ki se zdaj za *w* ali *u* izgovarja, svoje posébnò znamenje imèti, tò je kar gotòvò; ali ravno takò znamenje móra imèti tudi *v*, kàdàr se ravno takò izgovarja. Jaz sàm po dolgèm prevdarjanju nasvètoval, *l* in *v* in mislim, da se bo težkò dalò najti kaj bòljšèga: *da'l*, *roka'v*, *vo'l'na*, *glav'nj'a* (v poslèdnjem priméru se izgovarja *av'* čistò takò kakàr v prèjšnjèm *ol'*).

Naši topljeni soglasniki napòsléd nèsò takò enotni glasóvi, da bi jih kazalò po Daničićevò z *eno* čárko pisati. In vèndàr mòramo razlòčevati mej *lj* v dolènjskèm *vese'lje*, *pove'lje*, *prekmurskèm silje* (žito) in *lj* v *že'lja*, *zé'lje*. Tò istò velja *o nj* in *nj'*, *tj* in *tj'* itd. Najbòlje znamenje za tò bò najpriprostèjše in takò, ki bi se v vsakdanjem pisanju, ki ne potrebuje tólike natančnosti, najlažje opuščalò. Taka so tudi vsa tista, ki bi se po moje pisala zravàn čárke, ne vèrhù ali pòd njo. Pa jaz bi za navadnò pisanje brez težave odpustil tudi znamenja nad samoglasniki, kjer je tò mogóče brez škòde za branje. Ne bi bilò pa primérnò takò opuščanje, akò bi se vpeljala nova znamenja, takò zedinjena sà svojimi čárkami kakàr n. pr. *e*. Naj gòspòdje vse tò še enkrat dòbrò premislijo, prèdàn storé odločilni korak! Bòg daj srečo!